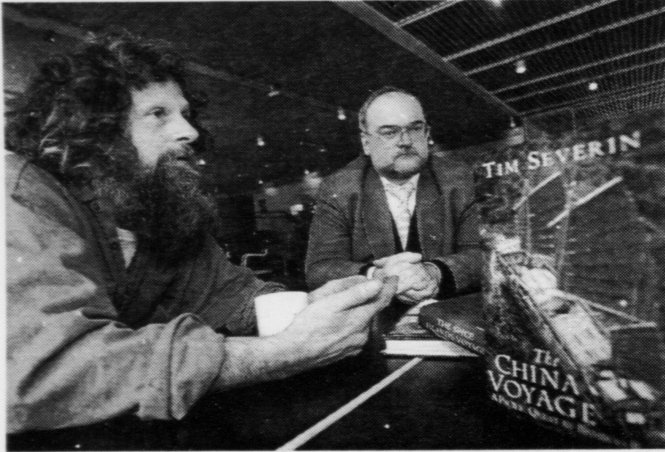

Norðurlandahúsið:

Tróndur Patursson og Peter Turtchaninoff á tíðindafundinum í gjár. Tróndur hefur verið við á fleiri ferðum hjá Tim Severin, og í apríl fara teir enn ein túr. Hesaferð er liggur leiðin til Indonesia at stínga augustar

SVEINUR POULSEN

Í 1976 kom ein skinnbátur við navninum Brendan til Føroya, og skiparin á hesum báti var bretin Tim Severin. Endamálið við teirri ferðini var at prógva at siglt var um Atlantshavið, áðrenn víkingarnir gjørdur tað við sínum skipum.

Fólk vóru, sum verða man, forvitin eftir at siggja hetta forkunnuga far, men ein føroyingur var hepnari enn tey flestu. Hann slapp at verða við á túrinum.

Tað var Tróndur Patursson, listamálar.

Gott samstarv

Tróndur var ikki bara við sum sjómaður, men eisini sum teknari, ella illustratør, sum tað eitur.

Tað er nevniliga so, at tá ið Tim Severin hefur gjørt eina kanningarferð, so skrivar hann eina bók um túrin, og tað er til bókurnar, tekingarnar hjá Tróndi skulu brúkast.

Væl man leggja fyrri at skriva hjá Severin. Onkrar av bókunum eru vordnar bestseljarar, teirra millum er bókun um túrin við Brendan.

Tim Severin hefur tilsamans skrivað 13 bókur.

Samstarvið millum Severin og Patursson man hava verið gott, tí síðani ta ferðina hefur Tróndur verið við á fleiri kanningarferðum.

Millum annað á teimum báðum seinastu ferðunum, The China Voyage og The Spice Island Voyage.

Til Føroya at halda fyrilestur

Tim Severin hefur ikki verið í Føroyum síðani 1976, men nú kemur hann aftur.

Hann kemur til Føroya at halda fyrilestur um teir báðar seinastu túrarnar.

Tað er Norðurlandahúsið

Tim Severin skal halda fyrilestur

Kendi bretska kanningarfararin, Tim Severin, kemur til Føroya um vikuskifti. Hann skal halda fyrilestur um seinastu kanningarferðirnar, millum annað The Spice Island Voyage og China Voyage

sum hefur fingið túrin í lag við góðum stuði frá Ameraða Hess.

Peter Turtchaninoff, stjóri í Norðurlandahúsinum sigur, at hann er ikki sørt stoltur av hesi forkunnugu vitjan.

– Tim Severin er ein av teimum síðstu ekspeditionsleiðarunum sum eru eftir, og hann er sera høgt í metum í útlandinum.

– Eitt nú er hann limur í bretska felagsskapinum, Royal Geographic Society, og tað sigur ikki so lítið. Tað er nevniliga so sera torført at gerast limur har.

Peter Turtchaninoff heldur fyrri, at tað eisini hevur týðning fyrri skipasøguna, at Severin ger tilfari ferðir.

– Skipini verða gjørd til endamálið, so sigast kann, at tað er eitt slag av »Naval history« hann ger.

Gjørt nógvar ferðir

Tim Severin hefur verið sera virkin á hesum øki.

Hann er útbúgvinn søgufrøðingur við skipum sum sergrein, men sum Tróndur Patursson tekur til: – Severin heldur ikki, at

hann kann sita á landi og granska skip. Hann vil heldur ligga í einum soviþosa og merkja, hvussu tað uppførir seg.

Fyrsti túrin Tim Severin gjørdi var eftir leiðini hjá Marco Polo.

Eisini hefur hann gjørt ein túr oman eftir Mississippi ánni í Ameriku, og tá gjørdi hann ikki mættari, enn at hann tók ommu sína við.

Omman var tá 84 ára gomul – sig so tað.

Tað er sjálvsagt dyrt at gera tilfari ferðir, men higar til hefur verið møgulegt at útvegað figging.

Hinvegin týkist tað truplari hesaferð. Túrin til Fjar eystur at stínga hval er eitt sindur viðkvamur, og tað kann verða orsøkin til, at tað ikki er so lætt at fáa figging til henda túrin.

Tróndur Patursson heldur, at henda ferðin fyrri hann óivað verður tann besta ferðin.

– Eg havi altíð havt so øgiliga stóran áhuga fyrri havinum og fingið inspiratión harðani.

Tey sum hava sæð fram-sýning hansara við glasmál-

ningum geva honum uttan iva rætt í tí.

Tim Severin kemur ikki einsamallur til Føroya.

Við sær hefur hann tveir mans, Leonard Sheil og Joe Beynon, sum báðir eru listamenn. Teir hava eisini verið við á fleiri kanningarferðum.

Við sær til Føroya hava teir eina framsýning við myndum og málningum sum gjørdar eru á túrinum The Spice Island Voyage.

Stuðul frá Ameraða Hess

Norðurlandahúsið hefur sum nevnt fingið stuðul til tiltakið frá Ameraða Hess.

Jóhan Mortensen, umboðsmaður sigur, at tað hevur stóran týðning at kenna sín uppruna.

– Samfelagið fer at broytast so øgiligt, tá oljan kemur, og tí halda vit tað rætt at stuðla tilfiskum tiltøkum sum greiðir okkum frá okkara uppruna. Tað ger hann við sínum ferðum.

Fyrilesturinn verður í Norðurlandahúsinum leygarðagin.

Vit mugu sjálvir...

Framhald av síðu 4

bjargisleið, verður tað sambandsflokkurin, sum noyðist at seta tað fram tí sjálvstýrisflokkarnir eru so ó-samdir, at teir unna ikki hvørjum øðrum heidurin av nœrum tiltøkum á sjálvstýrisborði – og tí fer onki at henda.

Annars heimilar heima-stýrislógini sjálv, at nevnd verður sett at greiða ivamál, so tað er ongin orsøk at broyta lógina, um ósemja stingur seg upp og eitthvørt mál.

Stungio okkum í bak-ið ferð eftir ferð.

Jóannes Eidesgaard vísti til Jákup Joensen og segði, at Politikkur var eisini at gera broytingar.

Hann vísti á, at tað landið, vit hava nú, er ikki tað sama, sum fekk heimastýri fyrri 50 árum síðani.

– Tá var Danmark ein sjálvstøðugt land. Tað er tað ikki longur. Nú er tað ein rættliga neyvt samanskipaður partur av ES.

– Og ein partur av tí stjórnarvaldi, sum Danmark tá hevði, er tí í Brüssel nú.

Jóannes Eidesgaard vísti á, at vit hava óteljandi dømi um, at Danmark er komið í

tvístøðu, tá ið tað hefur skula vart áhugamálini hjá Føroyum og Grønlandi, tí tey hava gingið imóti áhugamálinum hjá ES – og tey hava havt størri týðning fyrri danska statin.

– Hvussu ofta hefur danska stjórnin t.d. ikki stungið føroyingar og grønlandingar í bakið í hvalaveiðimálum, tí teir tá hava tikið lógvatak við teir stóru í Brüssel, heldur enn við ríkinum.

Formaður Javnaðarflokksins vísti eisini á at føroyska samfelagið er nógv broytt, og ment, síðani vit finga heimastýrið.

– Tað eru somuleiðis fleiri máløki frammi í dag, sum slett ikki vóru til í 1948 og sum skulu takast við í eini nýggjari uppgerð við Danmark.

– Vit hava nógv dømi um, at karmarnir í heimastýrislógini eru sprongdir, til frama fyrri Føroyar. T.d. føra vit sjálvi fiskivinnusamráðingar við onnur lond, hóast hetta er felagsmál og hoyra heima undir uttanríkisráðnum.

– Í eini 12–15 ár hefur javnaðarflokkurin arbeitt fyrri at broytt hesi viðurskifti. Men tað er ongin loyna,

at serliga bankakreppan og búskaparkreppan hefur fært við sær, at vit halda, at nú er tíðin komin at broyta viðurskiftini ímillum Føroyar og Danmark.

– Vit vita nú, at danska stjórnin hefur sett heima-stýrislógina úr gildi. Teir hava m.a. lagt seg út í føroysk sermál og kravt broytingar á eitt nú í skattmálum og í fiskivinnumálum.

– Somuleiðis vita vit eisini nú, at lógfrøðiliga kann fólkingið broyta heima-stýrislógina um tað vil.

– Og tað seinasta er, at tann politiska-búskaparliga nevndin hjá fólkinginum hefur sett spurnartekin við avtaluna um undirgrundina, og um ræveni í undirgrundini eru føroysk ogn ella ikki.

– Tí er tað avgjørt neyðugt at broyta viðurskiftini ímillum Føroyar og Danir og fáa greiði á teimum.

– Og eg haldi, at tað er neyðugt at við sjálvi taka stig til tað, áðrenn danir krevja tað av okkum.

– Tí hava vit einaferð enn lagt málið um stjórnmalanevndina fyrri tingið, segði Jóannes Eidesgaard.

– At siga, at ongar broytingar eru neyðugar, er at stínga høvðið í sandin. At krevja loysing er tað eisini.

– Tí báði Sambandsflokkurin og Tjóðveldisflokkurin vita, at teirra stívrænda støða

hefur ongan møguleika at vinna politiskan frama. Tí eru teir báðir flokkarnir besta tryggin fyrri, at yvirhøvur onki hendur, segði formaður Javnaðarflokksins.

Hann segði, at tað var púra misskilt, at at siga, at Javnaðarflokkurinn vildi gera upp við ríkisfelagsskapin.

– Men vit vilja gera upp við heimastýrislógina.

– Og tað er púra misskilt at halda, at okkara uppskot um sjálvstýrislóg fer at kollvelta samfelagið. Tí tað er ikki politiskur meiriluti fyrri

– Tað er ov lætt sloppið av Óla Breckmann at siga, at vit skulu hava eina figgjárlóg, so at hon nú er farin upp um 3 millirdir. Og hon verður ikki lækkað eina milliárd, uttan at tað sviður í hvørjum króki í landinum.

– Tað er eisini ov lætt av Tjóðveldisflokkinum at siga, at flokkurin skal skera burtur og so skal figgjárlógin lagast eftir tí. Tað fer eisini at merkjast í hvørjum króki.

– Tað, vit mæla til, er fara undir eina menning, har vit so líðandi átaka okkum størri skyldur, so hvørt vit eru fôr fyrri tí, men uttan at offra vælferðina hjá vanligu

føroyinginum.

– Tað er einasta gongda leiðin, at vit átaka okkum skyldur, so hvørt vit orka, og at vit fáa vent og styrkt búskapin so at vit eisini verða búskaparliga frælsir.

– Men búskaparliga frælsið er avgjørt fortreytt fyrri politiskum frælsi.

Bara ein vegur

Formaður Tjóðveldisflokksins á tingi, Heini O. Heinesen segði, at avleiðingin av heimastýrislógini er, at Føroyar fóru á húsagang.

– Tað eru ikki danir sum hava skyldina av hesum, tað hava vit okkara skyld í.

– Tað, sum er hent er, at nú er danskur politikkur fæddur inn á Føroyar. Føroyar eru blivnar ein kastibloka í danskum politikki.

– Eg eri púra sannfæddur um, at tað verða ongar broytingar í ríkisfelagsskapinum so leingi vit liva undir dansku grundlógini

– Føroyar eru ein danskur ognarlutur og vit vita øll, at yvirvaldsrætturin yvir undirgrundini er í Danmark.

– Nógvir føroyingar fola ríkisfelagsskapin sum eitt figgjárligt trygdarnet undir Føroyum.

– Men vit vita, at í 1992 var hetta trygdarnetið tikið undan okkum.

Nú eru tað vit, sum skulu betala, men danir, sum skul-

u valda.

Heini O. Heinesen segði, at tað kann prógvast, at danir hava vunnið nógvar pengar uppá ríkisfelagsskapin við Føroyar.

– Tað kemst av, at vit innflyta at kalla allar okkara vørur úr Danmark og tað kastar so nógv arbeiðið av sær Niðri, at tað meir enn uppvigar ríkisstýring til Føroyar.

Hann helt, at hetta vísti, at vit hava nógva at tosa við danir um.

– Tað er allastaðni so, at lond, sum hava hjáland, hava skyldu at hjálpa teimum at gerast sjálvbjargin.

– Tí er neyðugt at taka loysing fyrst og so at samráðast við danir.

Hann helt, at uppskotið um at seta stjórnmalanevnd var var ein smurtur máti at beina fyrri øllum stigum á sjálvstýrisleið tey næstu, nógva árin.

– Tí samtykkir lögtingið hetta, verður tað kravið frá javnaðarflokkinum í møgulegum, komandi samgongusamráðingum at flokkarnir, teir samráðast við, halda seg til lögtingsins samtykt.

– Tvs, at verður hetta samtykt, hevur miðjan í føroyskum politikki niðurbundið allar føroyskan sjálvstýrispolitikk í ævigar tíðir, segði formaður Tjóðveldisflokksins.